

2015

þý æ ± , μ ã ¼ ¹ ⁰ ¬ ì á ³ ± ½ ± ä · â • å á é à

Hadjiangeli, Maria-Pero

þý á ì ³ á ± ¼ ¼ ± " ¹ μ , ½ - â ⁰ ± ¹ • å á é à ± ê ò ÿ ¹ ⁰ ç ½ ç ¼ ¹ ⁰ ì " - ⁰ ± ¹ ç , £ ç ç » ® • ç ¼ ¹ ⁰ î ½ ⁰ ± ¹
þý • à ¹ ã ã · ¼ î ½ , ± ½ μ à ¹ ã ã ® ¼ ¹ ç • μ ¬ à ç » ¹ â ¬ æ ç å

<http://hdl.handle.net/11728/6859>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα στο Διεθνές
Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο (LLM)

ΜΑΡΙΑ ΠΕΡΟ ΧΑΤΖΗΑΓΓΕΛΗ

9/1/2015

Υποβληθείσα στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Νεάπολις
Πάφου σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για την
απόκτηση του Πτυχίου του LLM

ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Διπλωματική Εργασία της Μαρίας Περό Χατζηαγγελή

Επιβλέπων Καθηγητής
Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος

Κοσμήτορας
Καθηγητής Αντώνης Μανιτάκης

Διευθυντής Προγράμματος
Καθηγητής Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος

Περίληψη

Η παρούσα διατριβή επιχειρεί να παρουσιάσει τον τρόπο λειτουργίας των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, που πρωταγωνιστούν στο βαθυστόχαστο και πολυπλόητο στόχο της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης που επιδιώκεται σταθερά και διαχρονικά μέσω των διαφόρων Ευρωπαϊκών Συνθηκών. Είναι γεγονός ότι σχεδόν όλα όσα επηρεάζουν τις καθημερινές δραστηριότητες των Ευρωπαίων πολιτών διέπονται από νόμους, οδηγίες και κανονισμούς. Όλοι αυτοί οι νομικίστικοι όροι θεσπίζονται από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και αφορούν το σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ. Ωστόσο, λίγοι γνωρίζουν πως λειτουργεί η ` Κομισιόν ' και το ` Ευρωκοινοβούλιο '!

Μέσα λοιπόν από την ανά χείρας διπλωματική εργασία ας γνωρίσουμε το θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ που θα την καταστήσει πιο δημοκρατική, διαφανής και λειτουργική, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των ευρωπαίων πολιτών, αλλά και στις εσωτερικές και παγκόσμιες προκλήσεις. Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο των Υπουργών, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Abstract

This thesis aims to present how the EU institutions, which is starring in profound and coveted goal of European integration pursued consistently over time and through the various European Treaties. The fact is that almost everything that affects the daily activities of European citizens is governed by laws, directives and regulations. All these legalistic terms adopted by the European institutions and concern all EU Member States. However, few know how the ` Commission ' and the 'European Parliament', works!

In the meantime, through the diplomatic work at hands, let's meet the institutional framework of the EU which makes it more democratic, transparent and workable, so that it can meet the expectations of European citizens, but also in domestic and global challenges. According to Lisbon treaty, the institutional framework includes the European Parliament, the European Council, the Council of Ministers, the European

Commission, the European Court of Justice, the European Central Bank and the Court of Auditors.

Ευχαριστίες

Ειλικρινείς ευχαριστίες στο καθηγητή μου κυρ. Κ. Αθανασόπουλο για τις πολύτιμες του συμβουλές αλλά και για την πραγματική του κατανόηση για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο μεταπτυχιακός γονέας και εργαζόμενος φοιτητής.

Το πτυχίο μου δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί με επιτυχία χωρίς την αμέριστη στήριξη, κατανόηση και μεγάλη υπομονή του συζύγου μου. Θα ήθελα να αφιερώσω αυτή τη διατριβή στο σύζυγο μου και στις δύο μου κόρες, που έπρεπε να υπομείνουν μια σημαντική απώλεια ποιότητας χρόνου από την οικογένεια.

Κυριότερες Συντομογραφίες

ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΛΚ	Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
ΕΚ	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΚΑΧ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΚΑΕ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
ΕΕΠ	Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη
ΚΕΠΠΑ	Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη.....	3-4
Ευχαριστίες.....	5
Συντομογραφίες.....	6
Εισαγωγή.....	10-13
Κεφάλαιο 1 – Συνθήκες	
1.1 Πως λειτουργεί η ΕΕ.....	13
1.2 Οι κυριότερες Συνθήκες της ΕΕ.....	14
1.3 Δομή της Συνταγματικής Συνθήκης.....	17
1.4 Οι καινοτομίες που επέφερε η Συνταγματική Συνθήκη στα θεσμικά όργανα.....	18
1.5 Πως λαμβάνονται αποφάσεις στην ΕΕ.....	19
Κεφάλαιο 2- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	
2.1 Σύνθεση ΕΚ.....	20
2.2 Οι αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.....	22
2.3 Νομοθετικές αρμοδιότητες – Νομοθετική Εξουσία.....	24
2.3.1 Συνήθης Νομοθετική Διαδικασία.....	25
2.3.2 Ειδική Νομοθετική Διαδικασία.....	25
Κεφάλαιο 3 – Συμβούλιο	
3.1 Ιστορική Αναδρομή.....	26
3.2 Εσωτερική Δομή του Συμβουλίου.....	27
3.2.1 Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου.....	27
3.2.2 Η προεδρία του Συμβουλίου.....	28
3.2.3 Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων – (COREPER).....	29
3.3 Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.....	30
3.4 Οι στόχοι του Συμβουλίου.....	31
3.5 Οι Συνθέσεις του Συμβουλίου.....	32
3.6 Τρόπος λήψεως αποφάσεων	34
Κεφάλαιο 4 – Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	
4.1 Γενικά Στοιχεία – Σύνθεση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.....	35
4.2 Οι αρχές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.....	36
4.3 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις Συνθήκες.....	36
4.3.1 Η Συνθήκη του Μάαστριχτ.....	37
4.3.2 Η Συνθήκη του Άμστερνταμ και της Νίκαιας.....	37
4.3.3 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο γίνεται θεσμικό όργανο.....	39
4.4 Οι Αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.....	39

Κεφάλαιο 5 – Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

5.1 Ιστορική αναδρομή – εξέλιξη.....	40
5.2 Αρμοδιότητες – Ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	41
5.3 Σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	44
5.3.1 Το Σώμα των Επιτροπών – Συλλογική εργασία.....	44
5.3.2 Συλλογικότητα των αποφάσεων.....	45

Κεφάλαιο 6 – Δικαστήριο της ΕΕ

6.1 Γενική παρουσίαση.....	46
6.2 Σύνθεση.....	47
6.3 Οι αρμοδιότητες.....	48
6.3.1 Η προδικαστική παραπομπή.....	48
6.3.2 Η προσφυγή λόγω παραβάσεως κράτους μέλους.....	49
6.3.3 Η προσφυγή ακυρώσεως.....	49
6.3.4 Η προσφυγή λόγω παραλείψεως.....	50
6.3.5 Η αίτηση αναίρέσεως.....	50
6.3.6 Η επανεξέταση.....	50
6.4 Η διαδικασία.....	51
6.4.1 Στις προδικαστικές παραπομπές.....	51
6.4.2 Στις ευθείας προσφυγές.....	52

Κεφάλαιο 7 – Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

7.1 Θεσμικό Καθεστώς – Η ΕΚΤ ως εξειδικευμένος οργανισμός του κοινοτικού δικαίου.....	52
7.1.2 Νομική προσωπικότητα.....	53
7.1.3 Θεσμικό καθεστώς.....	53
7.2 Η αποστολή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.....	54
7.3 Καθήκοντα ΕΚΤ.....	55
7.3.1 Βασικά καθήκοντα ΕΚΤ.....	55
7.3.2 Περαιτέρω καθήκοντα.....	56
7.4 Το Διοικητικό Συμβούλιο.....	56
7.4.1 Αρμοδιότητες.....	56
7.4.2 Συνεδριάσεις και λήψη αποφάσεων.....	57
7.5.1 Η Εκτελεστική Επιτροπή.....	58
7.5.2 Αρμοδιότητες Εκτελεστικής Επιτροπής.....	58
7.6 Το Γενικό Συμβούλιο.....	58
7.6.1 Αρμοδιότητες.....	59
7.7 Εποπτικό Συμβούλιο.....	60
7.8 Ανεξαρτησία ΕΚΤ.....	60
7.8.1 Πολιτική Ανεξαρτησία.....	60
7.8.2 Πρακτικές επιπτώσεις.....	60
7.8.3 Λοιπές διατάξεις.....	61
7.9 Σχέσεις με το ΕΚ.....	62

Κεφάλαιο 8 - Ευρωπαϊκό Συνέδριο

8.1 Ιστορική εξέλιξη	63
8.2 Αρμοδιότητες ΕΕΣ.....	66
8.3 Οργάνωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	68
8.4 Στάδια της διαδικασίας ελέγχου	70
8.5 Μεθοδολογία ελέγχου	71
8.5.1 Οι έλεγχοι στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας	71
8.5.2 Έλεγχοι επιδόσεων	71
8.5.3 Πρότυπα.....	72
8.5.4 Πολιτικές και πρότυπα ελέγχου του ΕΕΣ	72
8.5.5 Εγχειρίδια.....	73
8.5.6 Εγχειρίδιο δημοσιονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης (ΕΔΕΕΣ)	73
8.5.7 Εγχειρίδιο ελέγχου επιδόσεων.....	73
Επίλογος.....	74-76
Βιβλιογραφία.....	77-81